

Valentine Kalan
654 W. 161 St.
New York, N.Y. 10032
8-13-4

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 208

CLEVELAND OHIO, MONDAY MORNING, OCTOBER 29, 1973

LETO. LXXV. — VOL. LXXV

Sirica prevzel po Coxu zbrano gradivo

Zvezni sodnik je vzel v varstvo gradivo, ki so ga zbrali li Cox in njegovi pomočniki v zadevi Watergate.

WASHINGTON, D.C. — Glavni okrožni sodnik John J. Sirica je na predlog javnih tožilcev v zadevi Watergate pretekli petek prevzel v varstvo sodišča vse gradivo, ki so ga zbrali odstavljenci posebnih tožilcev A. Cox in njegovi sodelavci, predno je bil A. Cox odpuščen. Sodnik je odredil, da je vse to gradivo "v varstvu sodišča".

Nihče ne sme vzeti nobene stvari, z izjemo vladnih odvetnikov, ki so odredeni za preiskovanje Watergate zadev, v kolikor to gradivo potrebujejo za nadaljevanje preiskave.

Dostop do tega gradiva in njegovo uporabo je sodnik Sirica omejil za enkrat na biveše Coxove sodelavce in na H. Petersena, ki ima v pravosodnem tajnistvu nalogo preiskavo nadaljevati. Ta sam je Sirico prosil za prevzem gradiva v varstvo sodišča, ker da njegova usoda "ni gotova".

Predsednik Nixon je v petek na tiskovni konferenci napovedal, da bo vršilec dolžnosti pravosodnega tajnika Bork imenoval novega posebnega tožilca za Watergate namesto odstavljene A. Coxa. V Kongresu pripravljajo svoje rešitve tega vprašanja. V Senatu je večina podprla predlog, naj posebnega tožilca imenuje sodnik Sirica, da bo tako popolnoma neodvisen od administracije.

Za gospodarstvo ZDA le enkrat sončen dan

WASHINGTON, D.C. — Zadnji petek je bil za gospodarstvo Združenih držav po dolgem času res sončen dan, kot jih že dolgo ni bilo.

Objavljeni so bili podatki za mednarodno trgovino v septembru in ZDA so imele prvič po 8 letih velik prebitek — 873 milijonov.

Prebitek v zunanji trgovinski bilanci in vesti o popustitvi napetosti in konca krize na Srednjem vzhodu so okrepile dolar na mednarodnem denarnem trgu, zlato pa je zato padlo v Londonu na \$98.25 za unčo, kar se že ni zgodilo od letošnje zgodnje pomladi.

Doma je First City National Bank v New Yorku znižala obrestno mero za svoje najboljše stranke od 9.75 na 9.5%, kar naj bi olajšalo najemanje posojil. Obrestna mera, ki je pred nekaj tedni prešla svoj vrh, se je začela pomikati navzdol. To je imelo seveda ugodne posledice tudi na borzah, kjer so cene poskočile na Dow Jones za 12.57 točk na 987.06.

Gverilci v Mehiki prijeti

MEXICO CITY, Meh. — Obisti so prijele 27 moških, ki naj bi bili baje v Severni Koreji izvežbani za gverilsko vojskovanje v Mehiki. Obtožili so jih za rote proti mehiški vladi in orožja vrste bank.

Prijeti so menda člani Oboroženega revolucionarnega gibanja.

Vremenski prerok

Oblačno z verjetnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 50.

Novi grobovi

Julia Ipavec
V 84. letu starosti je po dolgi bolezni umrla v Euclid General bolnici Julia Ipavec, roj. Pernot, 1194 E. 177 St. Bila je vdova po možu Andrewu, kateri je umrl leta 1966, mati Andrewa R. in Julie D. Ipavec, rojena v Ročinju v Slovenskem primorju, od koder je prišla v Ameriko leta 1913, članica Krožka št. 1 Progresivnih Slovencev. Pogreb bo danes ob 10. dopoldne iz Zelenega grobnega zavoda na 452 E. 152 St. v družinsko grobnico na Lakeview pokopališču.

William W. Paine
V soboto jutraj so našli umorjenega v njegovi zlatarski delavnici v Colonial Arcade v mestu William W. Paine-a, starega 52 let, živečega na 16914 East Park Dr. Zlatarna je bila izropana in veliko zlatnine odnesene. V petek je delal pozno v noč in še ob 9.30 zvečer telefonično govoril s svojo hčerko, in rekel, da bo kmalu prišel domov. Ker ga ni bilo, je odšel njegov sin jutraj v zlatarno in ga našel mrtvega. Bil je ustreljen. Bil je mož Katherine, roj. Zavrnsnik, oče Gary-ja, Charmaine MacLennan, stari oče Heather in Douglasa, sin Rose Panoski, brat Lilliam Kurszynski in pok. Edwarda Panoski, rojen v Clevelandu, veteran druge svetovne vojne, služil v letalskih silah, član Veteran of Foreign Wars Post 2926, American Legion Post 577, Disabled American Veterans in Zlatarske zveze. Svoje podjetje the Forest City Jewelry Co. je ustanovil leta 1955, preje je bil zaposlen pri Rudolph Deutsch Co. Pogreb bo jutri ob 9.15 iz Zelenega grobnega zavoda na 452 E. 152 St. v cerkev sv. Jeronima ob 10. uri, nato na pokopališču Vernih duš.

Edward F. Ludwig
V 54. letu starosti je včeraj jutraj umrl v Hillcrest bolnici Edward F. Ludwig, 15820 Damon Avenue. Bil je sin Josephine Ludwig, roj. Kausek in pok. Johna, oče Marka Ludwiga in Geraldine Hall ter dvakrat stari oče. Pogreb bo v sredo ob 8.45 iz Grdinovega grobnega zavoda na Lake Shore Blvd. s pogrebno mašo v cerkvi sv. Jeronima ob 9.30, nato na pokopališču Vernih duš.

Stephen Neibecker
Po dolgi bolezni je umrl 66 let stari Stephen Neibecker s 730 E. 256 St., rojen v Clevelandu, zaposlen 19 let pri T.R.W. Co., mož Wanda, roj. Glowacz, oče Patricie Wancheck, brat Rose Szutar in pok. Mary Lucas. Pogreb bo jutri, v torek, ob 9.15 iz Zelenega grobnega zavoda na E. 152 St. v cerkev sv. Viljema ob 10., nato na pokopališču Vernih duš.

Albert Kurent
Včeraj popoldne je po hudi bolezni umrl v Veteranski bolnišnici 58 let stari Albert Kurent, član Catholic War Veterans 1655 pri Sv. Vidu, Društva Najsv. Imena pri Sv. Vidu in Demokratskega kluba 23. varde, sin pokojnih Louisa in Mary Kaprol, mož Marie, roj. Lary, brat Mary Urbas, Josephine Sustar, Christine Koren, pok. Edwarda in pok. Sylvestra. Pred svojo boleznijo je bil zaposlen pri Tree Division mesta Clevelanda kot voznik tovornjaka. Pogreb bo v sredo ob 8.30 iz Zakrskovega grobnega zavoda, v cerkev sv. Vida ob 9., nato na Kalvarijo. Na mrtvaški oder bo položen nocoj ob 7.

Predstavniki dom za povišanje dolga

Domov odbor za pota in sredstva je z veliko večino izglasoval povišanje gornje meje zveznega dolga, pa odklonil povezavo tega z davčno reformo in povišanjem pokojnin Social Security.

WASHINGTON, D.C. — Odbor za pota in sredstva Predstavnika doma je pretekli teden z veliko večino odločil, da bo predložil zbornici v glasovanje predlog za povišanje zgornje meje zveznega dolga na 478 milijonov, pa odklonil povezavo tega predloga s predlogom za dopolnitev zveznega dohodninskega davka in s predlogom za povišanje pokojnin Social Security za 7%. Ti dve dopolnili je stavil kong. C. Vanik, demokrat iz Ohia, pa ni za nji dobil nobene prave podpore.

Ni izključeno, da bo kong. C. Vanik poskušal svoj predlog staviti znova pred svojo zbornico. Seveda bo v takem slučaju glasovanje o predlogu za povišanje zgornje meje zveznega dolga nekaj zakasnjeno. Odbor Doma je pristal na to, da o obeh dopolnilih kong. Vanika razpravlja posebej ob prvi priložnosti. Te ne bo, kot trdijo, pred 1. novembrom.

Sedanja gornja meja zveznega dolga je 475 milijonov in je veljavna le do 30. novembra. Če dotlej ne bo povišana, bo padla nazaj na 400 milijonov. Vlada je predložila povišanje, ki je uradno le "začasno" in naj bi veljalo do 30. junija 1974, na 480 milijonov dolarjev, pa se je nato zadovoljila s kompromisom 478 milijonov. Predlog mora po odobritvi v Predstavniki domu še v Senat, kjer ga tudi utegnejo poskusiti dopolniti z raznimi privetki in obeskimi.

Stoletniki v Romuniji

BUKARESTA, Rom. — Po poročilu uradne poročevalske službe živi v Romuniji okoli 400 ljudi, starih nad 100 let.

NA SREDNJEM VZHODU SE JE SPREMENIL ODNOS VOJAŠKIH SIL

WASHINGTON, D.C. — Položaj na Srednjem vzhodu se je v vojaškem pogledu v zadnjih letih bistveno spremenil. Zadnja vojna je razkrila, da Izrael, četudi dobro oborožen in z odlično izvežbanimi oboroženimi silami, ne bo dolgo kos arabski premoči. Edina rešitev za Izrael na dolgo roko je torej pomiritev z arabskimi sosedmi. To spoznavajo v Izraelu, pa tudi drugod, kjer uživajo Izraelci podporo.

Izrael bi se mogel čutiti varnega le, če bi imela ZDA v Sredozemskem morju in na Srednjem vzhodu tako močan in nesporen položaj, kot so ga imele prvi desetletji po drugi svetovni vojni. Tedaj je bila Šesta flota ZDA tam brez tekme, letala njenih letalono silk so bila nesporen gospodar neba v tem delu sveta.

Od tedaj se je položaj močno spremenil. Sovjetska zveza je poslala v Sredozemsko morje močne enote svoje vojne mornarice, njeno letalstvo ima oporišča v Iraku, imelo pa jih je tudi v Egiptu in v Siriji. Sovjetska zveza je svoje pomorske in posebno tudi

Butza preiskujejo

WASHINGTON, D.C. — Poljedelski tajnik Earl L. Butz je lani pred volitvami posredoval pri Federal Trade Commission v korist vinske družbe Hueblein v Kaliforniji, proti kateri so hoteli začeti postopek proti trutostom, ker je v prejšnjih mesecih spravila pod svoj nadzor Vinogradniško zadrugo in več vinarn v Kaliforniji.

To posredovanje je prišlo letos na uho A. Coxu in njegovim preiskovalcem, ki so v njem videli nedovoljeno politično akcijo, ki spada med zadeve Watergate. V avgustu so začeli proti Butzu preiskavo, o kateri je ta zadnji teden dejal, da je "ribiška odprava, pri kateri sodeluje kakih 60 odvetnikov".

E. L. Butz trdi, da nima njegovo posredovanje nobene zveze s politiko. "mi smo samo storili svoje delo". Poljedelski tajnik je dodal še na televizijemskem sporedu, kjer so ga o tem spraševali, da je "to nov dokaz, kako daleč proč je šlo Coxovo preiskovanje od naročila za preiskavo Watergate".

Sadati: Izrael dobil udarec, ki ga ne bo nikdar več pozabil!

KAIRO, Egipt. — Predsednik Egipta Anvar Sadat je dejal, kot je poročal Mohamed Heikal v Al Ahramu: Mi smo zadali Izraelu udarec, ki ga ne bo nikdar več pozabil. Zdaj so proti nam v vojni Združene države. To je brez dvoma velika čast, toda je čast, za katero mi nismo prosili ne jo predvideli. Zahvala novo preračunavanje.

Sadat je dejal, da so bili ob začetku vojne "popolnoma prepričani", da bodo Egipt in njegovi zavezniki osvobodili vse ozemlje, ki je bilo izgubljeno junija 1967. To je preprečila Amerika, ko je poslala Izraelu novo orožje, zato bo sedaj arabski svet svoje orožje — olje — uporabil proti Ameriki.

Arabski zastopniki sprašujejo: Je predsednik Nixon znorel? Ali sionisti res popolnoma nadzirajo ameriško vlado? Ve ameriško ljudstvo, da mislimo res-

USODA OBKOLJENIH SIL EGIPTA ŠE NI ODLOČENA

Usoda egiptске tretje armade, ki jo imajo Izraelci obkoljeno in odrezano od zaledja, je pretekli teden povzročila soočenje med ZDA in ZSSR. Vrh krize je prešel, toda usoda obkoljenih Egipčanov še ni odločena in nova kriza ne izključena.

TEL AVIV, Izr. — Kmalu po polnoči včeraj je maj. gen. Aharon Yariv, bivši načelnik izraelske vojaške obveščevalne službe, poseben zaupnik Golde Meir, govoril z neznanim egiptskim častnikom na zahodni strani Sueskega prekopa. Nekaj ur nato je prišlo do uradnega sestanka, na katerem je Izrael zastopal gen. Haim Bar-Lev, bivši načelnik glavnega stana oboroženih sil, egiptsko pa brig. gen. Bashir Sherif. Na sestanku je bilo dogovorjeno, da bo Izrael pustil skozi svoje položaje konvoj 100 tovornjakov s hrano, vodo in zdravili za odrezane egiptске enote na azijski strani prekopa. Izrael je na to pristal na pritisk in grožnje Sovjetske zveze, ki so mu jih sporočile Združene države.

Izrael pristal pod pritiskom
Sovjetska zveza je baje odkrito zagrozila, da bo s silo rešila obkoljene egiptске divizije, če Izrael ne bo popustil. ZDA so sporočile vladi Izraela, da je v njenem interesu, da dovoli prevoz hrane, vode in zdravstvenih potrebščin preko ozemlja, ki so ga zasedle izraelske čete na afriški strani Sueskega prekopa, do egiptskih čet na azijski strani prekopa. Zastopnik državne tajništva v Washingtonu je dejal, da mu ni nič znanega o kaki sovjetski grožnji, ki jo omenjajo izraelski viri.

Uradni izraelski viri so molčeli, toda gen. David Elazar, načelnik glavnega stana, je v razgovoru na televiziji povedal jasno: Mi smo bili prisiljeni k pristanku. Bilo nam je naloženo, da se dogovorimo o konvoju. Podrobnosti o tem so bile dejansko dogovorjene na dveh sestankih izraelskih in egiptskih

no, ko pravimo, da je doba cenenega arabskega olja minila?

vojaških predstavnikov. Ti razgovori so bili prvi po 17 letih in jih je predložil Izrael.

Konvoj dosegel obkoljeno egiptsko vojsko

Zastopnik izraelskega poveljstva polk. Nahman Carni je sinoči objavil, da so prve enote konvoja dosegle izraelske položaje, bile pregledane, da ne bi vzele s seboj orožja, in nato puščene dalje do egiptskih enot na azijski strani prekopa.

V Kairu ni bile objavljene nobene poročila o razgovoru izraelskih in egiptskih častnikov včeraj jutraj, privatni viri pa trdijo, da ni prišlo pri njih do nobenega zaključka, ker se Izrael neče umakniti na položaje prvega premirja v ponedeljek. Egiptski listi poročajo, da je Moskva sporočila ZDA in Združenim narodom, da je izraelski umik na položaje v ponedeljek, 23. oktobra, "temeljni pogoj" za naslednje korake k mirovnim razgovorom.

Egipt trdi, da 3. armada ni bila obkoljena

Egipt vstaja na stališču, da je bila 3. armada še v boju, ko je prišlo do ustavitve sovražnosti 22. oktobra na temelju resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov. Ta naj bila odrezana od zaledja šele v naslednjih 36 urah, ko je prva ustavitev sovražnosti propadla, oziroma sploh ni bila uveljavljena, kot trdijo Izraelci.

Kdo bo prevladal

Predsednik Nixon je pretekli četrtek objavil pripravljenost vseh oboroženih sil ZDA, ko je prišlo sporočilo, da je ZSSR pozvala k pripravljenosti svoje letalske divizije in pripravila letala za njihov morebitni prenos v Egipt. Slo je očitno za usodo egiptске 3. armade.

Nixon in Brežnev sta se morala o njeni usodi sporazumeti. V čem je ta sporazum, bodo pokazali prihodnji dnevi. Očitno Brežnev ni hotel dopustiti, da bi Izrael prisilil egiptsko 3. armado k predaji. V njenem sklopu so ena oklopna in dve pehotni diviziji, skupno do 30.000 mož s preko 200 tanki, drugimi oklopnimi vozili in topništvom. Vse to orožje so dobavili Egiptu Sovjeti in tem nikakor ne gre v račun, da bi sedaj prišlo v roke Izraelcem.

Predaja egiptске 3. armade bi bila tudi močan dokaz egiptске poraza in izraelske zmage. Egipt bi "izgubil obraz" in — kot trdijo — pogajanja z Izraelom ne bi bila možna.

Golda Meir razočarana

Ko se v Kairu postavljajo s svojimi uspehi v vojni, je predsednica vlade Izraela včeraj na CBS-TV sporedu "Face the Nation", ki je bil nekaj preje posnet v Izraelu, dejala o egiptskem predsedniku Sadatu: "Toda za božjo voljo, on je začel vojno, naši ljudje so bili ubiti, njegovi so bili ubiti v tisočih in on je bil poražen. In nato so mu politični dogovori prinesli zmago in postal je, kot misli, junak v očeh egiptskega ljudstva."

Iz Clevelanda in okolice

Obletnica slovenske narodne osvoboditve—
Slovenska radijska ura na WXEN 106.5 MC, ki je vodita g. Milan in ga. Barbara Pavlovčič, bo svojo nocojšnjo oddajo posvetila spominu slovenske narodne osvoboditve 29. oktobra 1918.

Pozdrave pošiljajo—
Tony in Anne Petkovsek, Adolph in Stella Rupe pošiljajo pozdrave s Costa del Sol v Spaniji.

Na obisku—
G. Valentin Sustar iz Ljubljane je prišel na obisk k svojemu bratu in svakinji Mr. in Mrs. Anton Sustar, 20561 Lindbergh Avenue.

R. Novaka podpirajo—
Democratic Republican Independent Voter Education — DRIVE, vzgojno politična veja Teamster Unije in z njo povezanih delavskih organizacij, je sklenila pri volitvah 6. novembra podpirati v 23. vardi za mestnega odbornika Roberta A. Novaka.

V bolnišnici—
Anton Krklec, 7215 Hecker Avenue, je že dalj časa v St. Vincent Charity bolnišnici, soba 520. Svoje znanje in prijatelje lepo pozdravlja in bo vesel, če se ga spomnijo ali ga obiščejo. Zelimu mo skorajšnjega okrevanja!

Nov odbor—
Slovenski športni klub ima za prihodnjo poslovno dobo sledeči odbor: predsednik John J. Vidmar, podpredsed. Matt Novak, taj. Cathy Tominec, tel. 391-0282, blag. Frank Cerar Jr., pomožni odbor: Marty Tominec, Luddy Suman, Peter Worch in Lou Kuhar.

Velika udeležba na
proslavi 29. oktobra—
Včeraj so imeli v Baragovem domu proslavo 29. oktobra, dneva slovenske narodne osvoboditve leta 1918. Udeležba je bila izredno lepa, zbrani s sporedom zelo zadovoljni. G. Jože Likozar je stvarno razčlenil razmere 29. oktobra 1918 in pomen dogodkov onih dni za slovenski narod.

Sihanuk se jezi na Peking in na Hanoi

PARIZ, Fr. — Princ Sihanuk, vodnik kambodžanskega upora proti vladi Lon Nola, je javno tožil nad Severnim Vietnamom in Kitajsko, ki da ne dajeta njegovi silam dovolj podpore, da bi moglo uspešno nastopati proti vladnim silam Lon Nola.

Sihanuk je dejal, da pri sedanjem položaju nima dosti upanja, da bi mogel vreči vlado Lon Nola.

V razgovoru s sodelavcem lista Le Monde v Pekingju, je Sihanuk povedal tudi, da utegne zaradi spora s komunisti zapustiti uporiško vlado in ostati za vedno na Kitajskem.

"Prehranbena Jalta"

BOSTON, Mass. — Dr. Jean Mayer, strokovnjak za prehrano na univerzi Harvard, je označila obsežno prodajo pšenice Sovjetski zvezi za "prehranbena Jalto".

Sovjetska zveza vse te pšenice ni potrebovala, kot dokazuje dejstvo, da jo je letos "posodila" dva milijona ton Indiji. Očitno jo uporablja kot sredstvo v svojih pogajanjih z nerazvitimi državami — tokrat na račun ZDA.

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44108

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$8.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 208 Monday, Oct. 29, 1973

K 29. oktobru 1918

Slovenci so se začeli seliti v svojo sedanjo domovino spomladi leta 568, ko so se Langobardi podali iz Podonavja preko sedanje Slovenije v Italijo. V teku naslednjih treh desetletij so Slovenci večji del poselili vse ozemlje do izvirov Soče, Save, Drave in Mure ter se v naslednjih desetletjih pomaknili na zahod vse do reke Ane in Travnice, na sever pa do Donave. Tega ozemlja jim večji del ni bilo treba osvajati, ker je bilo skoraj neposeljeno, ko so par stoletij divjala preko njega razna ljudstva v dobi "preseljevanja narodov". Slovenci so prišli zadnji s tem valom in obstali na vsaj delu tedaj zasedenega ozemlja.

Ko je bila Slovenija največja, je obsegala okoli 70.000 kvadratnih kilometrov, od tega je ostalo doslej v slovenski posesti le še okoli 23.000 kvadratnih kilometrov, torej nekako eno tretjino. Na zahodu se slovenska narodna meja ni dosti premaknila, je v glavnem tam, kjer je bila pred 13 stoletji. Na severu smo izgubili obsežne predele, odkar so se slovenski koroški vojvode sredi osmega stoletja obrnili na Bavarce po pomoč proti Obrom. Združeni Slovenci in Bavarci so Obre porazili in pregnali, toda slovenska Karantanija je postala odvisna od Bavarce.

Nemški vpliv je naglo raste in se utrjeval s širjenjem krščanstva. Postopno so prišli pod nemško oblast vse slovenske pokrajine in pod njo ostale vse do 29. oktobra 1918. V teh dolgih stoletjih so Nemci delno zasedli sami delno ponemčili obsežni severni del slovenskega narodnega ozemlja. V glavnem se je to zgodilo že pred nastopom novega veka, od srede preteklega stoletja pa Nemci načrtno potiskajo narodno mejo proti jugu in bi jo že skoro imeli radi na Karavankah.

Slovenci smo izgubili močno tudi proti Madžarom, saj smo ohranili od kakih 10.000 kvadratnih kilometrov, kot bi naj merila Kocljeva Panonija, le borih 1.000 kvadratnih kilometrov v današnjem Prekmurju, Porabju in delu Spodnje Štajerske.

V tej zvezi je morda zanimivo za splošno javnost opozoriti na dejstvo, da smo Slovenci edino proti jugu razširili svoje ozemlje po prvih stoletjih naselitve. Slovenska meja proti Hrvaški je bila v 12. stoletju ob spodnji Krki in Savi, pa so jo grofje Andeško-Meranski in za njimi Spanheimi potisnili na Gorjance in Kolpo. Od tedaj je Bela krajina slovenska.

Nad 1200 let je slovenski narod živel pod nemško oblastjo, tlačanil tuji gosposki ter branil svojo zemljo in tujo oblast pred Turki in vsemi drugimi napadalci. Ko se je v dobi prosvetljenstva in posebno v času Napoleonovih vojn začel buditi nacionalizem, so se začeli narodno prebujati tudi naši predniki. S "pomladjo avstrijskih narodov" marca 1848 se začne slovensko narodno politično prebujanje. V tem letu smo dobili Slovenci svoj prvi narodno-politični program — Zedinjeno Slovenijo.

Slovensko narodno ozemlje je bilo tedaj pod oblastjo avstrijskih cesarjev in ogrskih kraljev razdeljeno na posamezne pokrajine; Slovenci so zahtevali, da se vse po Slovincih stoji narodno naseljeno ozemlje združi v eno kraljestvo s slovenskim narodnim jezikom in z lastno univerzo. Ostalo naj bi seveda del Avstrijskega cesarstva.

Matija Majer, ki je na Koroškem močno čutil nemški pritisk, je predložil povezavo Zedinjene Slovenije s Hrvaški in Srbi, kar smo včasih imenovali "širši slovenski narodno-politični program" v nasprotju z "ožjim", ki je hotel le Zedinjeno Slovenijo.

V letih pred prvo svetovno vojno so govorili o trialiističnem načrtu za ureditev Habsburške države. Poleg nemške Avstrije in Madžarske naj bi obstajala še Jugoslavija, ki bi naj zavzemala ozemlje naseljeno po Slovincih, Hrvatih in Srbih v okviru habsburške države. Trdili so, da je bil ta načrt pripravljen izvesti prestolonaslednik Franc Ferdinand, ko bi prišel na oblast. Zato naj bi ga bili nemški nacionalisti poslali v Sarajevo, kjer je končal s svojo ženo pod streli Gavrilu Principa.

Srbija, ki je bila tedaj neodvisno kraljestvo, je seveda trialiistični ureditvi habsburške države nasprotovala, srbski nacionalisti so zahtevali "osvoboditev" Srbov izpod habsburške vlade. Trenje je bilo močno, želja in zahteva po osvoboditvi posebno živa med srbsko mladino v Bosni.

V Sloveniji so bili starejši politični vodniki za trializem v habsburški državi, mladina pa se je že v času balkanskih vojn začela ozirati proti Beogradu in iskati osvoboditev in združitve slovenskih narodov habsburške države izven nje in v povezavi s Srbijo in Črno goro. Svetovna vojna z nemškim nasiljem nad slovanskimi narodi v habsburški državi je privedla do tega, da so začeli Slovenci misliti vedno bolj na ločitev od Avstrije. To politično smer sta podpirala in jo dejansko vodila dr. Janez Evangelist Krek in dr. Anton Korošec.

Ko je Avstro-Ogrska sprejela Wilsonove pogoje za končanje prve svetovne vojne, med katerimi je bilo določeno samo-odločbi narodov, so v Ljubljani 29. oktobra 1918 proglasili Zedinjeno Slovenijo z lastno vlado, ki pa se je smatrala za podrejeno vladi Narodnega veča v Zagrebu. 29. oktober 1918 pomeni torej konec nad 1200-letne nemške oblasti nad Slovenci in začetek združevanja južnih slovanskih narodov v skupno državo.

Da se je slovenski narod tedaj z velikansko večino odločil za to pot, je zgodovinsko dejstvo, o katerega smotnosti in pravilnosti so nekateri ob pogledu na razmere v kasnejši Jugoslaviji, oni pred drugo svetovno vojno in v tej po njej, začeli dvomiti.

BESEDA IZ NARODA

IZPOD ZVONA SV. ŠTEFANA IN OKOLICE

Chicago, Ill. — Vsi Sveti so pred vrati in z njimi praznik Vernih duš. Misli hite nazaj v stari kraj in se ustavijo ob spominu na Verne duše. Popoldne se je cerkev odela v črno. Glava pri glavi, nabito polna cerkev, vsi v črni oblekah. Po obredih v cerkvi pri katefalku se je vila dolga procesija na kraj, kjer smrt pobrati pod lopato, kar rodil je beli dan... Glasna molitev rožnega venca na pokopališču pod velikim križem, "Reši me, Gospod" in petje žalnih pesmi, nato kropljenje grobov. Lučke so mežikale v sivi mrak in zvonovali so peli dušam v spomin in nam v opomin. Ob polnoči so spet peli in zgodaj jutraj in družine so molile rožni venec. Tako je bilo nekdanj. Koliko ljudi je, ki zamaš iščejo grobove svojih dragih. Pobiti so bili od slovenske roke, brezbožne komunistične roke. Njih grobovi so neznani, ni svečke na njih, ne šopka cvetja. Komunist se boji še mrtvega nasprotnika...

Ljubljanska "Družina", tedensko glasilo slovenskih škofij, je v 33. številki od 2. septembra prinesla poročilo o 75-letnici slovenske fare sv. Štefana v Chicagu. V uvodu takole piše: "Letos obhaja slovenska župnija sv. Štefana v Chicagu (Ill.) 75-letnico obstoja. Ta jubilej je pomemben zato, ker je župnija še vedno slovenska. Ni je odpihnil veter sodobnosti, ne stalna nevarnost, da se odtuji svojemu poslanstvu. Mnogo župnij v ZDA, katerim so položili temelje slovenski naseljenci v letih 1890-1972, je že opustilo slovenski značaj, marsikje sta iz njih izginili slovenska beseda in pesem. Tega v veliki večini niso krivi verniki, večkrat pa duhovniki, ki so se odtujili svojemu ljudstvu in se vtopleli v takozvano angleško skupnost. O tem, kaj jih je do tega privedlo, bi lahko razpravljali. Eden izmed razlogov je tudi ta, da niso razumeli pomena vernikom ohranjanja njihov materinski jezik in dragoceno dediščino preteklosti do skrajnih meja možnosti". Dobro je zapisano. Jaz bi k temu le dodal: Amen!

Urednica mesečnika Slovenske ženske zveze ga. Corinne Leskovar je bila imenovana za "urednico leta" (Editor of year). Počasčena je bila na banketu v nedeljo, 28. oktobra, v Chateau Royale, 5743 W. Chicago Ave. Mesečnik, katerega ona urejuje že dolgo vrsto let, je lepo urejevan in pester tako v slovenskem kakor tudi angleškem delu. Gospe Corinne naše čestitke!

Ko je odstopil podpredsednik Spiro Agnew, je nek komentator na radiu rekel: "Ni bil lačen oblasti, te itak ni imel, ampak bil je lačen denarja..." Takih lačnih ljudi je mnogo. Tudi na najvišjih vrhovih. Vsega imajo na pretek, toda denarja nikdar dovolj. Zato pa smrdi vse od glave navzdol... Bral sem, menda v Daily News, da je gazda v Beli hiši plačal leta 1970 \$600 dohodninskega davka, leta 1971 pa celo \$900 od \$200,000. Vsedi in sešteje, koliko so odščipnili tebi...

Konec dolgih las napovedujejo v New York Times-u. Hlače "jeans" so izginile na nekaterih univerzah. Studentje so se vrgli na študij. Spoznali so, da razgrajanje po ulicah nič ne nese. Profesorji, ki so bili ideologi anarhije, imajo le malo poslušalcev...

V Chicagu je izvršeno 1100 leganih splavov vsak teden. Doktor, če sploh zasluži ta naziv, zasluži \$35. Če je spreten, zasluži \$245 na uro. 85% splavov je izvršenih v takozvanih klinikah, ki pa niti zdaleč ne odgovarjajo zdravstvenim predpisom. V Chicagu so samo tri bolnišnice, kjer vršijo ta umazani posel. Imamo zakone, ki kaznujejo umorilce, seveda so sodišča vse premehekha. Kaj pa ta uboga, še nerojena bitja? Za njihove morilce, matere, zdravnike in sodiljoče ni kazni. Tak je bil odluk Zveznega vrhovnega sodišča. Nekaj nad 45.000 vojakov je bilo ubitih v vietnamski vojni. Kakšen jok in stok! Res, škoda vsakega življenja, četudi pade v borbi za domovino. Tukaj pa nobene solze... Samo v Chicagu v enem letu več, kot v Vietnamu v 10 letih... In še blagoslov od Zveznega sodišča za zločinstvo! Kdo naj to razume?

Da se ne boste samo resno držali, nekaj za smeh. Nedaleč od nas v starem kraju sta živila brat in sestra in skrbno obdelovala majhno posestevico. Bratčova Nanika so rekli Janezovi sestrini. Je bila poštena, zelo pobožna, pri vseh bratovščinah. Pa je bila kot burja in vedno prepoznala. Gospod kaplan, ki so blagoslavljali velikonočna jedila pri vaškem križu, so poznali njeno navado. Zato so vedno vprašali: "Je Nanika že prišla?" Če je ni bilo, so morali za njo zegen še enkrat ponoviti. V nedeljo je že davno odzvonilo za cerkev. Nanika pa je imela še toliko opravkov. Že je bila pri vratih, da zaklene hišo, pa se je spomnila, da je pozabila klobaso poriniti v lonec kislega zelja, ki je vrel v peči. Pa glej nerodo. Namesto klobase je vrgla v lonec rožni venec, s klobaso v roki pa je odvihrala k cerkvi. "Ja, Nanika, kaj pa imaš v roki," jo je vprašala znanaka, ki je bila tudi pri ta poznih. "Ježeš na," je javnila Nanika in hitro potisnila klobaso v žep. Pa se je kmalu zvedelo o tem, smeja je bilo dovolj.

Dosti za danes! Lepo vse pozdravlja

"Toti Štajerc"

Iz naših vrst

Valley, Wash. — Pošiljam Vam ček za polletno naročnino, ostanek pa za tiskovni sklad. Oprostite, da Vam nisem že prejje poslala, pa je pač tako, da človek tako rad odloži pisanje. Včasih ni časa, včasih pa razpoloženja, pa gre dan za dnem.

Ameriški Domovini želim, da bi še dolgo lahko izhajala, saj nam vedno prinaša zanimive članke in dopise naših rojakov. Zelo rada sem brala dopis č. g. Alojzija Breznikarja, kateri je tako lepo opisal tamkaj

Josip Jurčič:

CVET IN SAD

Izvirni roman

"Če mi daste malo premisleka, vem, da se bodem izkopal..." "Nič pomisleka. Le priznajte, da ste tepeni, potlej sva pa spet prijatelja," pravi profesor smeje se. Takoj pa dostavi: "Bojim se, da vas pohujšujem in po svetem pismu bi bilo bolje, da bi si malinski kamen na vrat obesil in se potopil v globoko morja. Torej me ne poslušajte več. Glejte, ravno mi moja gospodinja nekaj nese."

Starikava ženica je prihajala po vrto od hiše sem in nesla na belem ploščku nekaj grozdov in v drugi roki velikanskega polnleba. Zagledavši Leona se nekoliko preplaši, skrije kruh za hrbet in obstoji za uljankom.

"Gospod Franc! ko bi hoteli malo sem stopiti," pravi proseča profesorju.

"Kaj imate skrivnega?" vpraša le-ta, stopivši k njej.

"Oj, tako me je sram, da bo gospod iz Zabrja videl, da črn kruh jeste. Mislim, da vam belega ne znam ali pa nečem speči," pravi šepetaje ženica.

Profesor jo utolaži in, ko je ženica malo mizico iz uljaka pred klopico postavila, kruh in grozdje tjakaj položila, še vina in dva kozarca prinesla in odšla, rekel je: "Zdaj bodem pa sam nekoliko oporekel svojo prejšnjo trditve. Ta starka, postavim, je prav pošena in dobrosrčna ženica. Dasi ravno mi še v rodu ni in me je malo iz mojih študentskih let pozna, ima me vendar tako rada, da se sramuje namesto mene in še jedla bi namesto mene, ko bi se dalo. Kar si more misliti, da bi mi ustrezalo, znesse mi skupaj, in skoraj se mi smili, kako je včasih v skrbeh, če mi jed ne diši. To je res ženka v vsacem stanu in človeka gane."

Leon zapazi knjigo, katero je profesor pred bral, predno je on prišel, in tako se jima navede razgovor na berilo in splošno literarno umetnost.

"Meni se je včasih čudno zdelo," pravi Leon, — "in še zdaj si ne morem razlagati, od kod izvira in kako je to, da nas poezija in umetnost veseli."

"To kaže, da vi uživate brez preudarjanja, brez refleksije in to je po eni strani prav dobro," odgovori profesor. "Kadar boste svet bolje poznali, boste si tudi to razlagali, boste vedeli, kar zdaj samo čutite. Svet in resničnost na tem svetu sta tako ubožna, da nam ne moreta dati, kar si poželimo naš duh, ki se ne čuti domačega. Zato si naš duh svoj svet ustvari, to je umetnost. Ta nas iz blatnega povzdiguje v jasne višine lepšega, navideznega sveta. Nad tem videzom se veselimo, ker se na bistvenosti ne moremo. Tako, dejal bi, postane nemo otroci. In kdo se ne veseli svojih nedolžnih otročjih let, ko je tudi lep videz imel za resnico! Kakor vsak dober človek ljubi umetnost in poezijo."

Te in enake predmete sta razpletala še dalje v pogovoru. Leona je naposled mrak jel opominjati, da je čas posloviti se.

TRINAJSTO POGLAVJE.

Na potu iz vinogradov Solnce je zašlo. Zrak je bil hladnejši in hladnejši. Ognji, katere so po vinogradih tu in tam otroci kurili, dobivali so počasi rdeča in čedalje bolj svitla plamena. Delavci so popuščali v nograde in odhajali v tropah v dolino domov ali pa so posedali v travo okrog hramov in majolico z lanskim vinom vrstili iz rok v roke.

Kake četrte ure od kraja, kjer smo pustili naša dva znanca, bil je vinograd poštarja gospoda Gorca ravno pod potom. Trgalci so bili že odšli in le trije bosonogi majhni dečki so bili ostali pri ognju, ki je pri potu gorel, in kostanj pekli. Kaka dva ko-

raka proč sta stali dve deklici, in sicer nam znani: — Pavlina in Matilda. Ekspeditor gospod Komplex je jima bil veren, molčeč tovariš.

"Midva z gospodom ekspeditorjem ideva domov, ti pa tukaj ostani, če se ne daš preprostiti. Noč se dela," pravi Pavlina.

"Oh, počakaj še malo. Zdaj je ravno najlepše in najprijetnejše. Glej, kako se ognji lepo vidijo po vsej rebri in doli v dolini lučice migljajo iz vsake hiše. Jaz ne vem, da denes nimaš oči za vso to lepoto. Ne, gospod ekspeditor, vi morate z menoj potegniti. Se pol četrte ure, ali vsaj nekaj minut ostanimo tu, da bomo videli, kako bodo ti fantički kostanj spekli."

Tako pravi mlajša sestrčina in poredno Komplexa od Pavline potegne. Ta je bil v veliki zadregi, ker ni vedel, na katero stran bi potegnil, da bi se drugi ne zameril.

"Ali daleč imamo domov in kaj bode pameten človek mislil, če naju vidi ponoči tod hoditi!" ugovarja starejša.

"Saj nam pride hlapec z vozom naproti."

Zdaj se jim nasproti zasliši prav blizu petje:

Garvaj, dihur, dihur

Pod streho je smrdel,

Pa Neži Rožmarin

Vse jajca je pojel.

"Rožmarinova Neža gre, bežimo!" pravijo dečki, popuste ogenj in kostanj, kape v roke primejo in zbeže.

Tudi deklice se napotijo. Ni bilo moči ogniti se Neži. Komplex, ki je videl, da se deklici malo bojita, stopa hrabro naprej, sestrčki tik za njim.

Po hoji se je poznalo, da je babnica pijana. Izpod rute, ki je imela glavo zvezano z njo, viselo je nekoliko las čez nos, suhi rjavi vrat je bil razgaljen in v pregibu na komolcu ji je visel košek s polomljenim locanjem.

"Glej, glej! gosposke prepelece, hinder-hander!" dejala je babura, zagledavši deklici.

Ustopi se sredi ozkega pota. Ko pridejo do nje, pravi: "Dve sraki pa en srakoper! Daste kaj piti?" —

"Umakni se, copernica! da gremo naprej," reče Komplex pogumno.

"Kaj!" vpije Rožmarinka razkačena. "Kdo je copernica?!" Položi svoj košek naglo na tla, razpne roke, rdečica jo oblije, svitlo gleda in kaže velikske svoje pesti.

"Ti grivna ti! Jaz copernica, lepega očeta hči! jaz? Da te ne pograbim in zatočim po dolini, gumpec! Se enkrat reci, pravim."

Komplezu upade pogum, Neža z zobmi škriplje, deklici se od straha treseta.

"Neža! pridi jutri k nam, dali ti bomo zganja in belega kruha. Zdaj se nam pa umakni, da gremo domov," pravi Matilda.

"Zganje? Kje ga imaš? Pokaži!"

"Tukaj ga nemam. Na pošto pridi, pa ga bodeš dobila."

"Ali ga bodeš res dala? Veliko?" vpraša Neža na enkrat potolažena.

"Res, res!"

"O ti ljuba veverica ti, mala! Daj se pobožati. Tako-le. Glej, nemara da si še lepša ko jaz sama. — Kaj se pa ti tako držiš, kakor bi jesih prodajala," pravi Pavlina, ki je bila boječe oklenila se sestrčki pod pazduho.

"Da, hudiči in hudičevke, odrli te bodem in požrla. Dosti kož imam že doma, ha-ha!"

"Dober večer!" pravi deklica-ma znan glas za hrbtom. Bil je Leon, ki je šel od profesorja domov. Še bolj kakor se je on čudil, da ju v mraku tukaj najde, bili sta ga one dve veseli v tem trenutju.

(Dalje prihodnjic)

KOLEDAR

društvenih prireditev

OCTOBER

27. — DSPB TABOR priredi svoj jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo "Veseli Slovenci". Začetek ob 7.30.

NOVEMBER

3. — Ohijska federacija ABZ obhaja 40-letnico z večerjo in plesom v SDD na Recher Avenue. Igrajo "Veseli Slovenci". D. Marsica in 'Kres' pleče.

3. — Štajerski klub priredi MARTINOVANJE v farni dvorani pri Sv. Vidu.

10. — Belokrajaski klub priredi svoj vosekolatno Martinovanje v S.N.D. na St. Clairju; v veliki dvorani. Igrajo Veseli Slovenci.

16-17-18. — Jesenski dnevi pri Sv. Vidu. Bazar in kosilo s pečenimi piškami v nedeljo. 18. od 11.30 dop. do 2. pop.

18. — Fara Marije Vnebovzete priredi Zahvalni festival v šolski dvorani.

22. — Tony's Polka Party za Zahvalni dan v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue. Sodeluje 10 orkestrov.

25. — DAWN CHORAL KLUB priredi koncert ob 4. uri pop. v Slov. Društvenem Domu na Recher Ave. v zvezi z Slov. Zensko Zvezo.

DECEMBER

2. — Pevski zbor Slovan poda

svoj jesenski koncert v SDD na Recher Avenue.

8. — Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ priredi ob 2. popoldne božičnico na mladinsko članstvo v društveni sobi farne dvorane pri Sv. Vidu.

16. — Društvo sv. Južefa št. 169 KSKJ ima popoldne ob 3. božičnice v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

16. — Glasbena Matica priredi v SND na St. Clair Avenue koncert.

31. — KOROTAN PRIREDI SILVESTROVANJE v dvorani SND na St. Clairju; za ples igra SONET.

31. — SDD na Recher Avenue priredi SILVESTROVANJE v svojih prostorih.

JANUAR 1974

19. — "Pristavka noč" v Slov. narodnem domu na St. Clair Avenue.

FEBRUAR

16. — Federacija v Amerikih Slovencev priredi banket in ples v SND na E. 80 St. Začetek ob 5. uri.

16. — Federacija Klubov slovenskih ameriških upokojencev priredi banket v SND na E. 80 St. Začetek ob 5. uri.

APRIL

27. — KONCERT PEVSKEGA ZBORA KOROTAN ob 7.30 zvečer v SND na St. Clairju; po koncertu zabava s plesom.

Otrok in hrana

Napačna prehrana otrok ne škoduje le telesnim, pač pa tudi duševnim sposobnostim. — Skrb tudi v nosečnosti.

BOGOTA, Kolumb. — Lakota in napačna prehrana sta med južnoameriški otroki poglavita vzroka bolezni. Tisti otroci, ki ostanejo živi, rastejo počasneje, razen tega pa zaostajajo tudi v umskem razvoju.

Čilski zdravnik Horwitz, ki se zavzema za večjo skrb za nosečnice, za doječe matere in otroke do petega leta, je postregel s podatkom: do leta 1960 se bo število latinsko-ameriškega prebivalstva zvišalo za 33 odstotkov, to je, naraslo bo za nadaljnjih 94 milijonov ljudi.

Ugotovitve raziskave, ki je zajela 13 latinsko-ameriških mest: umrlo je skupno 35,000 otrok, v veliki večini zaradi nedohranjenosti. Zdaj umre v vsej Latinski Ameriki zaradi nedohranjenosti vsak dan povprečno 2,000 otrok. Nad štiri petine (88 odstotkov) podeželskega prebivalstva dobi v hrani premalo vitaminov A, posledice pa so očesne bolezni in pogosto tudi slepota.

Nekaj svetlih strani: črne koze se premagane, dobro tekočo vodo ima 70 odstotkov mestnega in 24 odstotkov podeželskega prebivalstva.

Boj z razdaljo

Leta 2000 v eni uri iz New Yorka v London. — V novem letalu bo prostora za 500 potnikov. — Za gorivo vodik.

Amerikanci so se za zdaj sicer odpovedali izdelovanju nadzvočnih potniških letal, vendar projektov niso opustili. Konstruktorji družbe "McDonald Douglas" zdaj projektirajo letalo DC 2000, ki naj bi letelo s hitrostjo 6000 do 7000 kilometrov na uro v višini 30 kilometrov. To letalo naj bi vpeljali v zračni promet leta 2000 (od tod njegova oznaka). V njem bo prostora za 500 potnikov. Osem motorjev s skupno potisno močjo 220,000 kp (DC-9 jih ima le 13,000) bo letalskemu orjaku DC 2000 omogočilo preleteti razdaljo od New Yorka do Londona v eni sami uri.

Računajo, da bo konec tega stoletja letelo že kakih sto takih letal in okoli 100,000 velikih letal s hitrostmi tik pod "zvočnim zidom". Bo pa seveda treba prej najti nadomestilo za kisik, katerega bodo žrli ti giganti.

Malo brezhibnih stavb

Posebna komisija je ugotovila razne pomanjkljivosti in okvare pri vsaki četrta stanovanjski hiši, zgrajeni v obdobju 1965-1972 v Porenju in Vestfaliji.

Pomanjkljivo grajenih je skupno 190,000 stanovanjskih stavb.

Tudi zastopniki ZDA nadzirajo premirje

Potem ko je ZSSR sklenila poslati na Srednji vzhod svoje predstavnike nadzirat premirje, so sklenile to storiti tudi ZDA.

WASHINGTON, D.C. — Sovjetska zveza je poslala na Srednji vzhod, kot je objavil v petek L. Brežnjev, svoje "predstavnike", ki "opazujejo izpolnjevanje resolucije Varnostnega sveta ZN o prekinitvi sovražnosti". Ti "predstavniki" so šli na Srednji vzhod namesto sovjetskih čet, za katere je prosil predsednik Egipta Sadat v sredo.

Združene države so pošiljatev svojih in sovjetskih čet na Srednji vzhod odklonile, pristale pa so na pošiljatev "predstavnikov" ali "opazovalcev". Sovjetskih je odšlo tja okoli 100, ZDA pa se bodo zadovoljile z manjšim številom. Prvotno naj bi bilo število sovjetskih predstavnikov omejeno na 70. Vsi so menda v civilu in seveda neoboroženi.

Dogovor o pošiljati sovjetskih in ameriških opazovalcev je bil dosežen vsaj 24 ur preje, kot je Brežnjev objavil odhod sovjetskih na Srednji vzhod.

Brežnjev je dejal, da so bili sovjetski predstavniki poslani na prošnjo Egipta, nato pa dodal: Upamo, da bo vlada Združenih držav postopala enako.

MALI OGLASI

V najem

Stiri sobe zgoraj, dve spalnice \$60. Kličite po 6:30 zvečer ali v soboto ali nedeljo 531-2053. (210)

V najem

4-sobno stanovanje s kopalnico, spodaj, okolica Sv. Vida. Samo odraslim. Kličite 225-6466. —(29,31, 2 nov)

Hiša naprodaj

Lastnik prodaja hišo, popolnoma prenovljena zunaj in znotraj. Vprašajte na 19511 Arrowhead Ave. med E. 185 in E. 200 St. (209)

Barvam

Hiše zunaj in znotraj, izvršujem mizarska in zidarska dela, vodovodna napeljava, po nizki ceni. 361-8428. —(208)

Lastnik prodaja

Tridružinsko hišo na 7004 Heccker Ave. Za pojasnila kličite 481-4659. (208)

FIVE ROOMS

For rent, newly decorated on Bonna Ave. upstairs. 381-2344 —(26 okt, 29 nov)

V najem

Stiri-sobno stanovanje na E. 156 St., blizu Lake Shore Blvd. Kličite po 6. uri zvečer 481-0923 (209)

Stanovanje se odda

Stiri sobe na E. 66 St. blizu St. Clair. Kličite od 7. do 8. ure zjutraj 881-9242. (209)

FOR RENT

Five rooms at 1052 E. 67 St. —(208)

Houses for sale

2-family, 4-4, E. 158 off Waterloo Rd. 2-car garage. \$11,500. 3-family, 3-4-6, Shawnee off E. 185 St. New roof. \$18,900.

R.S.V.P. REALTY

481-9848 531-2666 (29,31, 1nov)

Kdor preleži prosti čas, je potem še bolj utrujen

Presenetljive rezultate so zbrali zdravniki, ki so po naročilu neke zavarovalnice v Koelnu na Nemškem proučevali navade ljudi ob koncu tedna.

Kdor se vda brezdelju, se pravi, da preživi proste dni v naslanjaču ali celo v postelji, je v ponedeljek še bolj utrujen kot prej, kajti nove moči si je moč pridobiti le z gibanjem. Če človek popolnoma miruje, je iztrgan iz vsakdanjega ritma.

Raziskovalci priporočajo tek, hojo, plavanje, igre z žogo in telovadbo, seveda pa je treba pri vsem tem upoštevati ustrezno mero.

Prijatelj's Pharmacy

IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RACUN POMOČI DRŽAVE OHIO ZA OSTARELE AID FOR AGED PRESCRIPTIONS St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212

Help Wanted Male

PUNCH PRESS

OPERATORS and GRINDERS SHEET METAL MECHANICS to work on sheet metal fabrications and electrical cabinets. Steady work. Company paid benefits. Interviewing 8 AM to 11 AM.

FORMWELD PRODUCTS CO. 1530 Coit Ave. go south on E. 152 St. to end of St. (x)

FACTORY LABOR

SPOT WELDERS

PACKING - SHIPPING

Day Shift — Hourly rate with overtime and Sat. work. References needed. Would be willing to teach someone who has steady record of employment. CALL — JOHN M. VRATARIC 391-8272

Shiloh Metal Products Co. 4400 Superior Ave. Cleveland, Ohio 44103 (211)

Gradbeni delavci

Izkušeni v gradnji kanalov in drugega dela pod zemljo, najmanj 3 leta izkušnje. Dobra plača in obrobne koristi. Javite se prosim na: Box 123, American Home, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103. (x)

JANITOR WANTED

Janitor needed at St. Mary's Church. Anyone interested call 761-7740. Living quarters available. (x)

Help Wanted — Female

PART TIME HELP NEEDED Cook, 2 days a week, dishwasher 2 or 3 days a week; grill work 2 days a week. Call before 11 am 261-1933

FANNIE'S RESTAURANT

353 E. 156 St. (x)

General Office Work

Typing, knowledge of Slovenian. Short hours. Call 431-0628 (x)

POMOČ V KAFETERIJ

Rabimo, tri tedne plačane počitnice, Odlični koristi. Kličite 431-0200 Extension 259.

The Richman Bros. Co. (210)

HELP WANTED

Counter Men or Women

In delicatessen.

Apply 17126 Chagrin Blvd. (208)

IŠČEMO URADNIŠKO MOČ

Ameriška Domovina išče zanesljivo uradniško moč, moškega ali ženske, z znanjem slovenščine, angleščine in tipkanja. Nastop službe takoj. Oglasite se osebno ali pisмено.

AMERISKA DOMOVINA

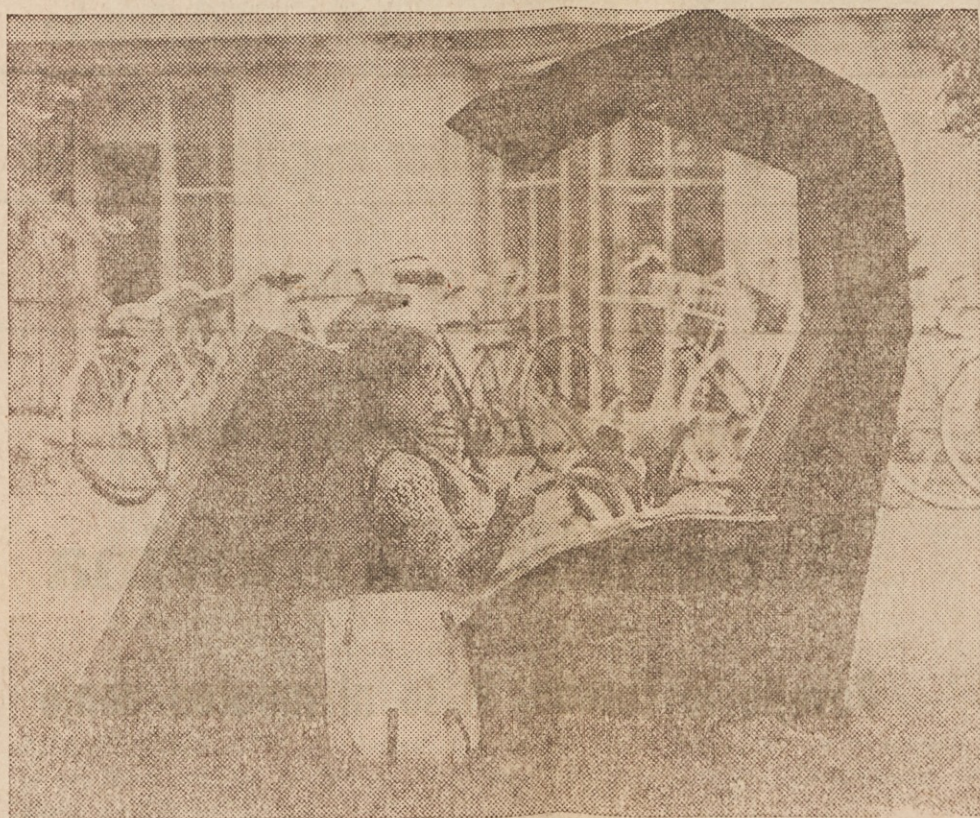
6117 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio 44103

431-0628

TEKNE JI — Deklica z užitkom čisti svoj krožnik v dnevnem oskrbovališču za ameriške indijanske otroke v Phoenixu v Arizoni.

V NAROČJU UMETNOSTI — Služateljica Washington univerze si je v odmoru izbrala za počitek umetniško stvaritev na St. Louis kampusu.

Johan Bojer:

IZSELJENCI

Kaj ni zdržala, ko so bili otroci še manjši? Zdaj je bil vsaj Si-men kolikor toliko odrasel. Mo-ralo je iti, moralo je iti, štiri leta niso nikaka večnost. Takrat bo menda še živela. In moj Bog, kaj pa če se vrne domov s cekini v rokah? Kaj pa, če bi bilo vse to kakor katera od materinih čudovitih zgodb? Sicer je bil samo s Kvidala, ampak vendar-le, v svetu si bo daleč pomagal. In ko je sedela zvečer pri oknu in strmela v rdeče in sive po-krajine oblakov nad Sinjo goro, je videla tamkaj v njih vse. Ali potem bo imel Morten celo kopo oblek, rokavic, nogavic in srajc. Ah, to bo dela. Sedeti bo mo-rala cele noči in šivati.

Ljudje pa so imeli spet govo-riti o neki znameniti stvari. Erik Foss je stanoval pri svoji ma-teri, Sui Olini, v majhni koči pod hribom. Nekdo od sosedov je trdil, da je videl, kako se je nekega večera polkovnikova hči, gospodična Elza, splazila iz goz-da v koč. Kaj je to pomenilo? Marsikdo se ni mogel premagati in je vprašal Erika, če je bilo res, Erik je zmajeval z glavo. Da si morejo ljudje izmisliti kaj takega.

O nečem pa ni bilo dvoma: da je bil namreč polkovnik v mestu in govoril z Olom Vatrjem. In tudi o tem ni bilo dvoma, da bo šel Ola z Erikom v Ameriko. Tam tudi iz njega lahko postane cel človek. Kar se tiče gospo-dične Elze, je prav tiste dni do-bila povabilo od strica, ki je bil okrajni glavar v Nordlandu, naj ga obišče, in to je bilo gotovo v vseh ozirih najboljšo. Pripravlja-se je na pot in potihem prepe-ovala sama zase in je bila spet dobre volje kakor včasih.

Pri Kalu v Skaretu pa je bila, kakor se je slišalo, napovedana pred odhodom dražba. Ljudje so se nehote muzali. Moj Bog, kaj vendar je imel Kal prodati?

Kljub temu so se praznično oblekli in odpravili na pot. In tisti, ki se nič ni dal prositi, da pride in izklicuje na dražbe, je bil Ebbe.

Čudno je, kadar se kaka hiša do dna izprazni, pride vendarle ta ali ona stvar na dan, ki je vredna svoj šiling. Sani, na ka-terih je Kal prevozil toliko to-ovorov drv, samokolnica, lopata in motika, tele in dve ovci, lopa-tica za peko kruha, kotel za ka-vo in nekoliko posode, dve po-stelji z nekaj kozami, nekaj miz, nečke, v katerih je Karen me-sila, kadar je bila moka pri hiši. "Vse skupaj za dvanajst šilingov je premalo," je klical Ebbe, "Štirinajst šilingov je že bolje. En ort, to še gre nekako. En ort in šest šilingov, kdo da več?"

Morebiti so ljudje prišli naj-več le zato, da še zadnjikrat vi-dijo Kala. In marsikdo je poza-bil, da mu je bil dolžan v denar-ju ali v blagu. Zdaj so mislili samo še na to, koliko desk je po-magal prežagati, koliko tovorov drv je zvekel ponoči domov, kako sijajne šale je zbijal, naj je bila revščina v Skaretu še to-likšna. Mikalo jih je, da bi sto-pili k njemu in mu segli v roko.

On sam je stal vstran od gneče in okrog njega nekaj starih tova-rišev z ribolova na Lofotih. Pa-čil se je in smehljaj in govoril o Ameriki, kakor da bi bil tam živel veliko let. "Tam je zemlja dobra in mastna," je pravil. "Lahko bi napravil mlečno kašo iz nje. In če vseješ oves ali ječ-men, zrastejo jablane s samimi jabolki. Tam je krompir rumen kakor jajca in ima okus kakor rozine. Če se hočeš najesti, ti ni treba drugega, kakor stopiti čez prag." Tako naglas so se sme-jali okrog njega, da jih je moral

Ebbe opozoriti, naj bodo tiho. Sam Bog ve, od kod je Kal dobil to nekoliko obledelo obleko iz grobega sukna, v kateri je tital. V resnici, bila je čista in cela.

Za vratom je imel debelo vol-neno ruto in na glavi kučmo iz ovčje kože. Sicer je bilo zdaj v juliju vroče, ampak nekaj je treba imeti na glavi. Tako nena-vadno ga je bilo videti dostojno oblečenega, in še bolj čudno, da je na delavnik postajal brez po-sla. Karen pa je hodila v črni volneni obleki okrog in pod bra-do je imela pritrjeno nekaj, kar je bilo podobno naprsni igli. Vendar starejše žene so na kon-cu rešile uganko: obleka in okras sta bila od njene poroke. Ona in Kal sta očividno spravila, kadar sta pričakovala Ebbeja, svoji po-ročni obleki v kraj.

Zunaj v kamri je pogrnila Ka-ren mizo z nekajim prtom in po-stregla s pravo kavo in belim kruhom, če je prišel kak znanec, pred katerim se je hotela za slo-vo malo postaviti. Odkod de-nar? Dobila sta menda naskri-voma nekaj šilingov pri Eriku Fossu. Tedaj so pričeli šušljati, da je celo posestnikova žena z Bergheima prišla na dražbo. Kaj napravi Karen? Pričara na dan temen šal, posejan z rdečimi pi-cicami — ženske so se znova spomnile, da je od poroke — ogrne si ga ni stopi iz hiše. Po-zdravi gospo z Bergheima in se ji zahvali za zadnjikrat. Veliko se ji prav za prav ni treba za-hvaljevati, ampak treba je biti vljuden. "Prosim Vas, stopite malo v kamro," pravi in se čuti to pot darežljivo in gostoljubno.

Gotovo sta dobila nekaj šilin-gov na posodo. Ali pa je bila re-šitev uganke v tem, da je bila nekega večera pri njih gospo-dična Elza z Dyrendala? Otroci so se podili po hiši v novih čev-ljih in v novih oblekah, fanta v sivih, deklici v modrih. Fanta sta imela nove čepice, deklici pa nekake rdeče rutice, s slikami Bismarcka in Moltkeja, ki so jih pametni ljudje rabili gotovo za vsekavanje. Ampak otroci so imeli danes majhne skrivnosti med seboj. Pavlina in Siri sta bili trdno odločeni: mačka z be-limi prsmi mora z njimi v Ame-riko. Odkar so začeli prazniti hišo in se pripravljati na pot, se je plazila okrog in mijavkala in sitnarila in ni marala nič jesti. Dobro je vedela, za kaj gre,

nedolžna živalca. Če jo mislijo prodati na dražbi, je ne bodo. Obe deklici sta gledali, da ni prišla blizu in pazili nanjo. Olu-fu in Andersu je bilo tudi težko zaradi nekaj stvari, od katerih se je bilo treba ločiti. Na primer zaradi sekire, s katero sta včasih oba cepila drva. Stvar, ki se z njo vsak dan ukvarjaš, dobi svoj obraz. Ne postane samo znanec, ampak prijatelj. Zdaj pa naj bi šla na boben in naj bi jo prodali. Ni se dalo nič pomagati, ven-dar bilo je prav žalostno.

Drugeče je bilo z največjim kladivom, s katerim je oče nabi-jal raztrgane čevlje, kadar so

bili čevlji pri hiši, in ki sta ga sama rabila za toliko stvari. Zmenila sta se, da ga izmakneta in vzameta s seboj v Ameriko. Kolikor je Kal stikal in stikal za njim, ga ni mogel najti, zakaj fanta sta ga skrila gori v ska-lovju.

Med množico na dražbi pa je hodil zguban človek. Siver, Ka-lov brat. Bil je mlajši od njega in vendar je bil ves trhel in mr-šav. Nosil je svinčene uhanе v

uselih in je bil mrk in siv. Imel je dobiti koč v Skaretu v na-jem za bratom in nadaljevati njegovo življenje med sivimi zidovi.

In tako je prišel dan, ko so morali Erik in njegovi spre-m-ljevalci na pot. Avgust je, seno je pospravljeno, polja valujejo, rumena z zelenimi lisami, fjord se blešči. Ni tako lahko poslo-viti se takega dne od domačega kraja. Prav ko se voz, naložen

z zaboji izseljencev odpravlja iz Skareta, opazi Kal, da ni otrok. Ti vražji otroci! Kliče in dirja okrog hiše, kliče in kolne. Na-zadnje so oglašali Pavlina zgoraj iz skalovja. "Mačka je mrtva!"

"Je že prav, kaj hudiča me to briga! Da mi pridete pri priti semkaj!"

Vendarle pa niso takoj prišli, ker pokopavali so zgoraj mačko. (Dalje prihodnjič)

Can anyone do what you do any better?

You're pretty darn good at your job. But today, we all have to consider how we can do our work a little better. That's how each of us can help keep our jobs here in America. For now and for the future.

America. It only works as well as we do.

The National Commission on Productivity, Washington, D.C.

Agri-Culture?

MORE AND MORE FARMERS ARE USING "SCOUTS" TO CHECK THEIR CROPS FOR PESTS BEFORE APPLYING CONTROLS.

IDEA WAS STARTED BY AN ARKANSAS COTTON FARMER BACK IN 1926... AND NOW SOME 34 MILLION ACRES OF COTTON IN 14 STATES ARE SCOUTED EACH YEAR.

THE PRACTICE TAKES THE GUESSWORK OUT OF PEST CONTROL AND CUTS DOWN ON THE AMOUNT OF SPRAYING DONE...

SIMILAR SCOUTING PROGRAMS ARE NOW BEING USED ON A WIDE VARIETY OF FRUIT AND VEGETABLE CROPS THROUGHOUT THE COUNTRY!!!

TRIJE RODOVI — Dr. Henry Kissinger (na levi), njegov sin David in njegov oče Louis v New Yorku ob sprejemu Hope Award for International Understanding.

NOVICE- z vsega sveta

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte to sosеду, ki še ni naročen nanjo

Oglašujte v naših malih oglasih

- CE PRODAJATE ali kupujete rabljeno pohištvo,
- CE ISČETE ali oddajate stanovanje,
- CE POTREBUJETE delovno moč,
- CE ISČETE zaposlitev,
- CE PRODAJATE ali kupujete nepremičnine —

dajte mali oglas v

AMERIŠKO DOMOVINO!

Pokličite HE 1-0628.

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši, najveselejši in najlepši dan Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš povabila k temu velikemu dogodku svoje sorodnike, prijatelje in drage znance, so največje važnosti.

Poročne predpriprave zahtevajo ogromno časa in skrbi.

naznanila iz pravkar dospelih najnovejših katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik. Pridi k nam in izberi poročna papirja in črk.

Naše cene so zmerne, postrežba uslužna.

Na svidenje!

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

NADZIRANJE BRZINE — Član državne cestne policije v Illi-noisu ugotavlja z novo vrsto pre-nosnega radarja brzino prometa na cesti v Crestwoodu.